

מנגנון השימור בישראל והיעדים החברתיים

יום עיון

"שימור במרחב הכפרי- מנטל להזדמנות"

15.2.2021

תפקיד השימור

להעביר יצירות בעלות משמעות מדורות העבר אל העתיד

מהו שימור ומה מטרתיו?

מטרות השימור הן לתרום להבנת המורשת התרבותית ומשמעותה וגם להבטיח את המשך קיומה ואת הנגשתה לציבור הרחב

מהו שימור ומה מטרות השימור?

מטרות השימור הן לתרום להבנת המורשת
התרבותית ומשמעותה וגם להבטיח את
המשך קיומה ואת הנגשתה לציבור הרחב

מהו שימור ומה מטרות השימור?

מטרות השימור הן לתרום להבנת המורשת
התרבותית ומשמעותה וגם להבטיח את
המשך קיומה ואת הנגשתה לציבור רחב

מהו שימור ומה מטרות השימור?

מטרות השימור הן לתרום להבנת המורשת
התרבותית ומשמעותה וגם להבטיח את
המשך קיומה ואת הנגשתה לציבור רחב

מהו שימור ומה מטרות השימור?

מטרות השימור הן לתרום להבנת המורשת
התרבותית ומשמעותה וגם להבטיח את
המשך קיומה ואת הנגשתה לציבור הרחב

מה עושים בשימור?

"כל התהליכים שתכליתם דאגה למקום כדי לשמר את משמעותו התרבותית, באמצעות מכלול פעולות הנוגעות לטיפול בנכס בסביבתו ההיסטורית...."

מה עושים בשימור?

"כל התהליכים שתכליתם דאגה למקום כדי לשמר את משמעותו התרבותית, באמצעות מכלול פעולות הנוגעות לטיפול בנכס בסביבתו ההיסטורית....

תהליך השימור משלב פעילות תרבותית, אומנותית וטכנית המתבססת על מחקר שיטתי מתחומי מדעי הרוח והמדעים המדויקים ...

מה עושים בשימור?

"כל התהליכים שתכליתם דאגה למקום כדי לשמר את משמעותו התרבותית, באמצעות מכלול פעולות הנוגעות לטיפול בנכס בסביבתו ההיסטורית...."

תהליך השימור משלב פעילות תרבותית, אומנותית וטכנית המתבססת על מחקר שיטתי מתחומי מדעי הרוח והמדעים המדויקים ...

השימור מטפל בהרס ובבלייה הנגרמים על ידי פגעי טבע או יד אדם. כמו כן השימור יכול למנוע תהליכים כגון אלה באמצעים מגוונים...."

מה זה מורשת תרבות?

סימנים, אומנותיים או סמליים, שכל תרבות ירשה,
ושמעשירים את הזהויות התרבותיות שלה.

אתרים ארכיאולוגיים

ממצאים מחפירות

מבנים היסטוריים

כה' א' סיו' מטעם קצין

לרוב ימינו היחידים המסלול היחיד המותר הוא
 אולי ה' והוא המותר עם אולי ה' והמסלול היחיד
 עם אולי ה' והוא המותר עם אולי ה' והמסלול היחיד

ובימינו היה אולי קלם לירושלם אולי זמר אמתם להוציאם
 עשה תחבול ארון הים המלכה המלך אלום והוא מולך
 זמר אמתם. ולמה אולי קלם אמתם אולי זמר אמתם
 וזמר אמתם אולי קלם אמתם אולי זמר אמתם
 הוא אולי קלם אמתם אולי זמר אמתם
 המלך אמתם אולי קלם אמתם אולי זמר אמתם
 ובזמנך כן קלם אמתם אולי זמר אמתם
 אולי זמר אמתם אולי קלם אמתם אולי זמר אמתם

פריטים היסטוריים

פרטי אומנות

1905 הקמת גימנסיה הרצליה
בית ספר התיכון העברי הראשון בארץ ישראל

יהודה לייב מטמון-כהן ואשתו פניה (מאחוריהם המורה לאמנות אברהם אלדמע)

- 1905- הקמת בית ספר פרטי בביתם שביפו בשם "הגימנסיה העברית"
- בית הספר נפתח באוקטובר, 1906, ובו 40 תלמידים

1909

- בית הספר עבר למבנה קטן ברחוב הרצל ונקרה הגמינסיה העברית הרצליה

- מבין התלמידים במחזור הראשון:

- משה שרת
- אליהו גולומב
- דב הוז
- רבקה שרתוק
- צילה פיינברג
- משה מנוחין

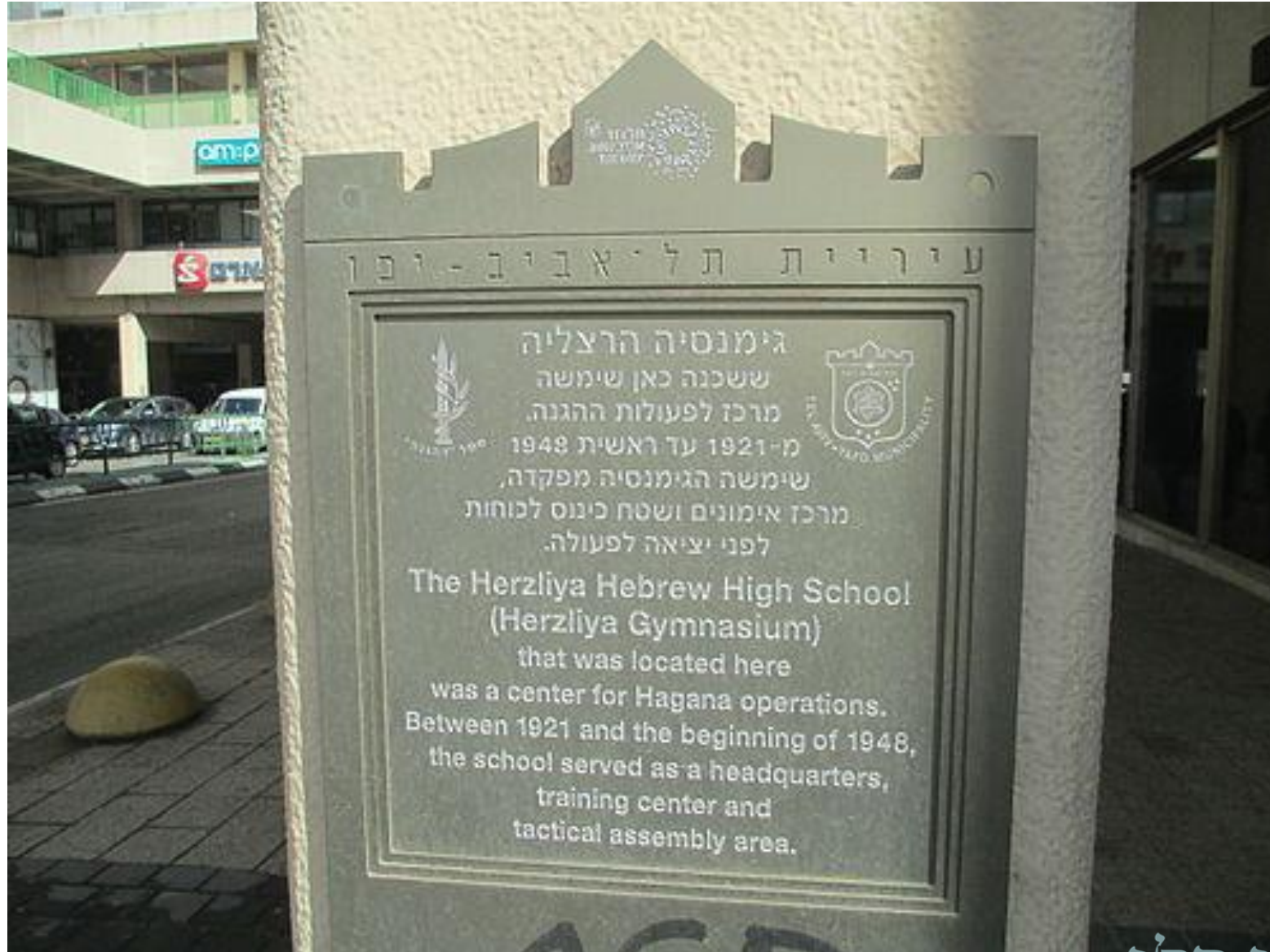

תיכון: האדריכל יוסף ברסקי, בשיתוף עם בוריס ש"ץ

1958 העברת בית הספר לרחוב ז'בוטינסקי

עיריית תל אביב - יפו

גימנסיה הרצליה
ששכנה כאן שימשה
מרכז לפעולות ההגנה,
מ-1921 עד ראשית 1948
שימשה הגימנסיה מפקדה,
מרכז אימונים ושטח כינוס לכוחות
לפני יציאה לפעולה.

The Herzliya Hebrew High School
(Herzliya Gymnasium)
that was located here
was a center for Hagana operations.
Between 1921 and the beginning of 1948,
the school served as a headquarters,
training center and
tactical assembly area.

מועצה לשימור
אתרי מורשת בישראל

מה זה שימור?

- פעולה או מכלול פעולות ,
- או התערבות או מכלול התערבויות ,
- המבוצעות כדי לשמור על,
- או להחזיר את הפונקציה
- של יצירה מעשה אדם.

הגופים

חוק העתיקות - תשל"ח (1978)
חוק רשות העתיקות (1989)
רשות העתיקות - מינהל השימור

הגופים

חוק גנים לאומיים, שמורות טבע ואתרי לאום (1963)

חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים והנצחה
(1998)

רשות הטבע והגנים – יחידת השימור

הגופים

המועצה לשימור אתרי מורשת
התוספת הרביעית בחוק התכנון והבנייה

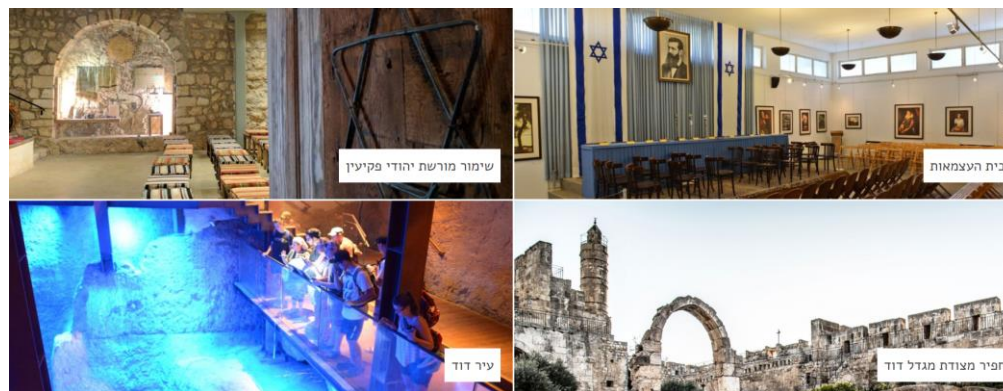
מועצה לשימור
אתרי מורשת בישראל

הגופים

תוכנית מורשת

ד"ר יעקב-אסף פלג
ארכאולוגיה ועתיקות • שימור • מורשת תרבות

הגופים רשויות מקומיות

אתרים מקומיים

רמה לאומית

מורשת עולם

האמנה למורשת עולם (1972)

 United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

 State of Israel
Ministry of Education

دولة إسرائيل
وزارة التربية والتعليم
מדינת ישראל
משרד החינוך

הוועד הישראלי לאונסקו
Israel National Commission for UNESCO
اللجنة الإسرائيلية اليونسكو

 ד"ר יעקב-אסף פלג
מנהל קורס ישראל
ארכאולוגיה ועתיקות • שימור • מורשת תרבות

מנגנון השימור בישראל והיעדים החברתיים

The Story of the Origins of the Bura/Pabir People of Northeast Nigeria

*Language, Migration, the Myth of Yawta-ne-awla,
Social Organization and Culture*

A y u b a y M e n e l i a

מהם ערכים חברתיים

אמנת בורה (1979) בעדכון משנת 2013:

- המשמעות התרבותית משקפת את השונות של הקהילות המרכיבות את העם ואת נופיה, מדגישה את חשיבותם של האתרים ואת העובדה שאסור להחליפן.
- הצהרת משמעות תרבותית, מעשירה את חיי התושבים, תורמת ליחס הקהילה לנופיה ולנכסיה ולקשר שלה למקום, לעברו, להתפתחותו בהווה.

ערכים חברתיים - Social Values

- ערכים שמזהים החברה המקומית ושעל בסיסם הם יכולים לבנות את הזהות התרבותית שלהם
- מורשת איננה בהכרח מוחשית, כי אם גם לא מוחשית (איננו תלוי בחומריות)

רוח מקום geni locus

הצהרת קוויבק (2010)

- "רוח מקום" נוצרת מהמפגש של הנכסים המוחשיים לבין הגורמים הלא מוחשיים

יעדים חברתיים:

- לחדד את רצונותיהם, תחושת העצמי ותפיסת עולם של קהילות שונות ואת הקשר שיש להם למקום בו הם מתגוררים
- להגדוש את מאפייני התרבות, את אמונות היסוד ואת ראיית העולם של קהילה
- להגביר את תחושת הזהות ולאפשר את המשכיות הייחודית של חיי הקהילה לחשוף פרשניות סובייקטיביות ומשמעויות מעוגני תרבות

תודה על ההקשבה

חוקרת, מרצה אוצרת אתרים

טלפון: 052-4284379 **פקס:** 04-9592696

דוא"ל: shelypeleg@gmail.com

כתובת: מירון 10/2 יקנעם עילית, 20692